

dighed på sin afviklingskonto, vil alle dennes betalinger blive taget ud af afviklingen. Den pågældendes betalinger bliver først gennemført, når deltageren på ny har sat penge nok ind på sin afviklingskonto. Ud over at den pågældende deltagers egne betalinger vil blive forsinket, kan en række andre deltagere og disses kunder, som skulle have modtaget penge fra den pågældende, blive berørt.

Med indførelsen af sikkerhedsretten får betalingssystemet og dets deltagere mulighed for at aftale på forhånd, at bestemte værdipapirer, som tilhører en deltager, kan anvendes som sikkerhed for en afviklingskredit, hvis deltageren ikke har penge nok til gennemførelse af afviklingen. Der kan kun stilles sikkerhed i form af papirer, der er registreret i en værdipapircentral - i Danmark typisk Værdipapircentralen A/S. Værdipapircentralen vil få besked om aftalen og vil registrere, at denne eksisterer.

Hvis der i forbindelse med en konkret afvikling i betalingssystemet bliver brug for at yde kredit, kan systemet give meddelelse til Værdipapircentralen om, at systemet har ydet kredit og med hvilket beløb, hvorefter Værdipapircentralen registrerer panteret i det anviste depot. Først ved denne registrering opstår pantet, som altså kunne have været givet ved traditionel pantsætning, hvor der forud gives pant i et depot for en gæld, hvis størrelse ikke er kendt. Giver systemet ikke besked om, at panteretten ønskes udnyttet inden for meget korte frister, der er fastsat ved bekendtgørelse, bortfalder panteretten og vil først kunne udnyttes på ny næste gang, der opstår behov for at yde kredit i forbindelse med en afvikling i systemet.

Den foreslåede ændring vil således alene give betalingssystemerne og disses deltagere en mulighed for at etablere panteretten på en måde, der imødekommer de særlige behov, der opstår som følge af krediternes varierende størrelse, korte varighed, kravene til deltagernes likviditet og behovet for løbende at kunne råde over de aktiver, der ikke er nødvendige til sikring af afviklingskreditterne. Man kan sige, at udviklingen på dette område er løbet fra de traditionelle former for pantsætning. Sikkerhedsretten har da også kunnet anvendes i forbindelse med afviklingen af værdipapirer siden børsreformens gennemførelse i 1996.

Man kan også diskutere, om nogen bliver ramt af den foreslåede udvidelse af § 55, stk. 1. Pen-

geinstitutionernes andre kreditorer er mest institutionernes kunder, men der er ingen stor tradition for, at kunder får pant i pengeinstitutionernes aktiver. Ønsker kunderne dette, vil de almindelige former for pantsætning formentlig fuldt ud tilfredsstille behovet. Til gengæld har også kunderne en stor interesse i, at betalingssystemerne kan fungere sikkert og effektivt, og for at den finansielle stabilitet bevares. Hvis et pengeinstitut går konkurs vil privatkundernes indskud blive dækket af indskydergarantifonden.

Spørgsmål nr. 2

Det fremgår af ministeriets høringsnotat, at Justitsministeriet har haft lovforslaget i høring. Da der imidlertid ikke foreligger et skriftligt høringssvar fra ministeriet og da ministeriets holdning i øvrigt ikke er angivet i notatet bedes ministeren oplyse, hvordan Justitsministeriet forholder sig til den i spørgsmål 1 nævnte fravigelse af de traditionelle principper i konkurslovgivningen m.v.

Svar

Følgende udtalelse er indhentet fra Justitsministeriet:

»Det har gennem de senere år været en generel tendens i konkurslovgivningen, at der er blevet lagt stor vægt på hensynet til lige behandling af kreditorerne i tilfælde af en skyldners konkurs. Det er baggrunden for, at de fleste såkaldte konkursprivilegier - dvs. regler om, at visse krav skal fyldestgøres forud for andre krav - efterhånden er blevet ophævet.

Det er derimod ikke i strid med princippet om lige behandling af kreditorerne, at boet som udgangspunkt skal respektere panterrettigheder i bestemte aktiver, når rettigheden er gyldigt stiftet inden konkursen.

I øvrigt går det foreliggende lovforslag efter det for Justitsministeriet oplyste ikke ud på at udvide adgangen til stifte panterrettigheder i forbindelse med deltagelse i clearingsystemer mv., men at lette en løbende tilpasning af panterrettighedernes omfang til de faktisk ydede lån.«

Spørgsmål nr. 3

Ministeren anfører i sin besvarelse af spørgsmål 1, jf. bilag 4, at lovforslaget ikke giver fortrinsstilling eller særlige privilegier for visse kreditorer. Skal dette forstås således, at ministeren ikke finder, at en lempeligere særregel om